

สำเนา

ที่ นร ๐๕๐๕/๑๓๕/๒๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง สรุปผลการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อ้างถึง หนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ ทส ๑๐๐๒.๒/๑๓๕๙ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖

ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบสรุปผลการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒ และกรอบงานคุณหมิง – มอนทรีออลว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของโลก ระหว่างวันที่ ๗ - ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ นครมอนทรีออล ประเทศแคนาดา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๖ รับทราบตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

ปริญญคราญ จงธรรมคุณ

(นางสาวปริญญคราญ จงธรรมคุณ)

ผู้อำนวยการกองพัฒนาศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนาศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๗๔๓ (ศุภทินี) ๑๕๒๒ (พิมพ์นภัส)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.soc.go.th saraban@soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th

บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งสรุปผลการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒ ให้ทราบ ดังนี้

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
๗. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
๘. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๙. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
๑๐. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑๑. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑๒. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ที่ ทส ๑๐๐๒.๒/๓๕๖

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงพญาไท เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง สรุปผลการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๕ และการประชุม
ที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. กรอบงานคุณหมิง-มอนทรีออลว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของโลก พร้อมคำแปล
อย่างไม่เป็นทางการ

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง สรุปผลการประชุม
สมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒
มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย
การเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ
ในด้าน (๕) การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและ การพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี
(พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบและรับทราบตามที่
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ ดังนี้ ๑) เห็นชอบต่อกรอบทำที่เจรจาของประเทศไทยสำหรับ
การประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒
(The Fifteenth meeting of the Conference of the Parties to Convention on Biological Diversity: COP15 Part 2)
ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงกรอบทำที่เจรจา ที่ไม่ใช่สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์
ของประเทศไทย ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเป็นผู้พิจารณา โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี
พิจารณาใหม่อีกครั้ง และ ๒) รับทราบองค์ประกอบคณะผู้แทนไทยในการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๕
และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒ ณ นครมอนทรีออล ประเทศแคนาดา

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ประเทศไทยในฐานะภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ได้เข้าร่วมการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญา สมัยที่ ๑๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๗ - ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ นครมอนทรีออล ประเทศแคนาดา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาและรับรองแนวทางการดำเนินงานในการอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งให้ความเห็นชอบในหลักการต่อ (ร่าง) กรอบงานความหลากหลายทางชีวภาพของโลก หลังปี ค.ศ. ๒๐๒๐ ร่วมกับประชาคมโลก ทั้งนี้ ผลการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญา สมัยที่ ๑๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒ เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากผลการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญา สมัยที่ ๑๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒ มีข้อตัดสินใจด้านนโยบายสำคัญที่หน่วยงานต้องเร่งดำเนินงานให้แล้วเสร็จ ได้แก่ เป้าหมายชาติและแผนปฏิบัติการด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และนำเสนอสำนักเลขาธิการอนุสัญญา ก่อนการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญา สมัยที่ ๑๖ ซึ่งคาดว่าจะจัดปลายปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบโดยด่วน เพื่อให้หน่วยงานเตรียมความพร้อมสำหรับการดำเนินงานต่อไป

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ การประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญา สมัยที่ ๑๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๗ - ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ นครมอนทรีออล ประเทศแคนาดา ประกอบด้วย การประชุมระดับสูง (High-Level Segment) ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ และการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ ได้แก่ การประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๐ (CP/COP-MOP 10) และการประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารนาโงยาว่าด้วยการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม สมัยที่ ๔ (NP/COP-MOP 4) รวมทั้งมีกิจกรรมคู่ขนานและการดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๔.๑.๑ การประชุมระดับสูง เมื่อวันที่ ๑๕ - ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ ซึ่งรัฐมนตรีและผู้บริหารระดับสูงจากประเทศภาคีอนุสัญญา จำนวน ๑๓๙ ประเทศ กล่าวถ้อยแถลงที่แสดงถึงความกังวลต่อความเสี่ยงของระบบนิเวศและการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์และประชาคมโลก โดยได้มีการเน้นย้ำประเด็นสำคัญที่ควรระบุไว้ใน (ร่าง) กรอบงานความหลากหลายทางชีวภาพของโลก หลังปี ค.ศ. ๒๐๒๐ เพื่อดำเนินการอย่างเร่งด่วนในการหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

ทั้งนี้ เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนไทย ได้เข้าร่วมการประชุมระดับสูง

และกล่าว...

และกล่าวถ้อยแถลง เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๕ เพื่อแสดงเจตนารมณ์ร่วมกับประชาคมโลกในการดำเนินงาน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ และการดำเนินงานของประเทศไทยในการอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยเน้นย้ำการส่งเสริม BCG Model และความสำคัญของความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งในรูปแบบพหุภาคีและทวิภาคี การสนับสนุนกลไกทางการเงิน การแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี และการเสริมสร้างสมรรถนะ เพื่อดำเนินการหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลาย ทางชีวภาพและการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ ซึ่งส่งผลให้ประชาคมโลกมีคุณภาพชีวิต ที่ดีควบคู่กับการมีธรรมชาติที่สมบูรณ์ภายในปี ค.ศ. ๒๐๕๐ ตาม (ร่าง) กรอบงานความหลากหลายทางชีวภาพ ของโลกหลังปี ค.ศ. ๒๐๒๐

๔.๑.๒ การประชุมระดับเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๗ - ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๕ มีสาระ และข้อตัดสินใจที่สำคัญ ดังนี้

๑) ด้านนโยบาย ที่ประชุมให้การรับรอง (ร่าง) กรอบงานความหลากหลาย ทางชีวภาพของโลก หลังปี ค.ศ. ๒๐๒๐ โดยเปลี่ยนชื่อเป็นกรอบงานคุนหมิง-มอนทรีออลว่าด้วยความหลากหลาย ทางชีวภาพของโลก (Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework) ซึ่งประกอบด้วย ๔ เป้าประสงค์ เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดให้ประชาคมโลกมีคุณภาพชีวิตที่ดีควบคู่กับการมีธรรมชาติที่สมบูรณ์ ภายในปี ค.ศ. ๒๐๕๐ และ ๒๓ เป้าหมาย เพื่อหยุดยั้งการสูญเสียและฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ ภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ รวมถึงเห็นชอบตัวชี้วัด หลัก (headline indicators) องค์ประกอบตัวชี้วัด (component indicators) และตัวชี้วัดรอง (complementary indicators) สำหรับใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานตามกรอบงานคุนหมิง-มอนทรีออลฯ ในภาพรวมระดับโลก ภูมิภาค และประเทศ โดยมีข้อตัดสินใจ ดังนี้

๑.๑) ขอให้ภาคีเลือกหรือจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายและเป้าประสงค์ ของกรอบงานคุนหมิง-มอนทรีออลฯ เพื่อนำไปจัดทำเป้าหมายชาติและแผนปฏิบัติการด้านความหลากหลาย ทางชีวภาพของประเทศ และนำเสนอเป้าหมายชาติมายังสำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ ก่อนการประชุมสมัชชาภาคี อนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๖ เพื่อรวบรวม วิเคราะห์และประเมินความเป็นไปได้ในการบรรลุความสำเร็จของเป้าหมาย ตามกรอบงานคุนหมิง-มอนทรีออลฯ ในส่วนของแผนปฏิบัติการด้านความหลากหลายทางชีวภาพ สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ ขอให้ภาคีเผยแพร่ผ่านช่องทางที่อนุสัญญาฯ กำหนดก่อนการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๖ เช่นกัน

๑.๒) ขอให้ภาคีเตรียมจัดทำรายงานแห่งชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ โดยภาคีสามารถเลือกใช้ตัวชี้วัดที่ได้รับความเห็นชอบในการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒ ตามความเหมาะสมกับบริบทของประเทศ และขอให้ภาคีส่งรายงาน แห่งชาติ ฉบับที่ ๗ และฉบับที่ ๘ ให้สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ ภายในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ และวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๗๒ ตามลำดับ เพื่อสำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ จะได้ประเมินผลการดำเนินงาน ตามกรอบงานคุนหมิง-มอนทรีออลฯ ต่อไป

๒) ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของอนุสัญญาฯ

๒.๑) การระดมทรัพยากรและกลไกทางการเงิน โดยสำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ จัดทำยุทธศาสตร์การระดมทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามกรอบงานคุณหมิง-มอนหรืออลา และจะนำเสนอในการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๖ พร้อมทั้งเสนอให้กองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (Global Environmental Facility: GEF) ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณการดำเนินงานของภาคี นอกจากนี้ ที่ประชุมพิจารณาแนวทางการจัดตั้งกองทุนความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity Fund) เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนใหม่ที่ภาคีสามารถขอรับการสนับสนุนได้ง่ายกว่า GEF และสำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ ขอให้ภาคีจัดทำแผนการเงินระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ (National Finance Plans) เพื่อกระตุ้นรัฐบาล สถาบันการเงิน (Financial institute) ธนาคาร และภาคธุรกิจให้การสนับสนุนการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพมากขึ้น

๒.๒) การเสริมสร้างสมรรถนะ ความร่วมมือทางด้านวิทยาศาสตร์และวิชาการ การจัดการองค์ความรู้และการสื่อสาร โดยที่ประชุมเห็นชอบยุทธศาสตร์การสื่อสารระยะยาวเพื่อสร้างความเข้าใจ และสนับสนุนการดำเนินงานตามกรอบงานคุณหมิง-มอนหรืออลา ให้กับผู้บริหารระดับสูง ผู้ปฏิบัติงาน และประชาชนทั่วไป โดยขอให้ภาคีนายุทธศาสตร์ดังกล่าวไปปรับใช้ดำเนินงานได้จนถึง พ.ศ. ๒๕๙๓ รวมถึงเห็นชอบขอบเขตการดำเนินงานของคณะที่ปรึกษาอย่างไม่เป็นทางการด้านความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการ เพื่อพิจารณาความร่วมมือที่จะนำไปสู่การจัดการข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย การถ่ายทอดเทคโนโลยี การเสริมสร้างสมรรถนะ การจัดการองค์ความรู้ และกลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

๓) ด้านวิทยาศาสตร์และวิชาการ มีข้อตัดสินใจที่สำคัญ ได้แก่

๓.๑) ความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของโลก แต่การบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ดังกล่าวยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ จึงสนับสนุนให้ภาคีและความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนบริหารจัดการโดยใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และวิชาการในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (๑) อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืนทั้งในและนอกเขตอำนาจรัฐ (๒) ลดกิจกรรมการจับสัตว์น้ำที่มากเกินไปเกินกว่าธรรมชาติจะทดแทน (๓) แก้ปัญหาขยะพลาสติกในทะเล (๔) ลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของกระแสน้ำอุ่น และ (๕) อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งอาศัยของชนิดพันธุ์อพยพย้ายถิ่น

๓.๒) ความหลากหลายทางชีวภาพและสุขภาพ จากความรุนแรงในการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ประชุมสนับสนุนการดำเนินงานตามแนวทางสุขภาพหนึ่งเดียว (One Health Approach) เพื่อเตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ โดยสนับสนุนการดำเนินงานที่ทำให้เกิดความสมดุลระหว่างสุขภาพคน สัตว์ และระบบนิเวศ ทั้งนี้ ที่ประชุมขอให้สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ ประสานความร่วมมือกับองค์การอนามัยโลกและองค์การที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับโรคระบาดเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีทิศทางเดียวกัน รวมถึงสอดคล้องกับข้อกำหนดของความตกลงและพิธีสารที่เกี่ยวข้อง

๓.๓) ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน (Invasive Alien Species: IAS) เป็นภัยคุกคามสำคัญที่ทำให้เกิดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ประชุมได้พิจารณาช่องทางที่เป็นสาเหตุของการแพร่ระบาด IAS อาทิ การนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่นเพื่อการค้าและการบริโภค ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มาจากการท่องเที่ยว และการนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่อาจเป็นพาหะของโรคต่างถิ่น โดยเห็นว่าการนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่นผ่านการค้าขายสินค้าและบริการทางช่องทางออนไลน์ยังไม่มีมาตรการ เครื่องมือติดตามตรวจสอบ และการประเมินที่ชัดเจน ที่ประชุมจึงขอให้คณะผู้เชี่ยวชาญเฉพาะกิจด้านชนิดพันธุ์ต่างถิ่นหาวิธีการ เครื่องมือ และการบริหารจัดการเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว

๓.๔) สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม (Living Modified Organisms: LMOs) ปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนว่า LMOs แบบใดจะเป็นภัยคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพ การประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ จึงจัดทำแนวทางประเมินความเสี่ยงของ LMOs โดยพิจารณาจากประเภทของเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ที่ใช้กับ LMOs ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบให้คณะที่ปรึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ วิชาการ และเทคโนโลยี (Subsidiary Body on Scientific, Technical and Technological Advice: SBSTTA) ทบทวนแนวทางการประเมินความเสี่ยง LMOs ที่ใช้ gene drive ในกระบวนการดัดแปลงพันธุกรรม และทบทวนเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่เกี่ยวกับชีววิทยาสังเคราะห์ (synthetic biology) ให้มีความรอบด้านยิ่งขึ้น

๓.๕) ข้อมูลดิจิทัลของลำดับพันธุกรรม (Digital Sequence Information on Genetic Resources: DSI) ที่ประชุมพิจารณาทางเลือกในการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ DSI เพื่อนำเสนอต่อการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๖ พิจารณาทดลองใช้ดำเนินงาน โดยหลายประเทศเห็นว่า การแบ่งปันผลประโยชน์แบบพหุภาคีมีความเป็นไปได้ที่จะนำมาใช้กับ DSI มากที่สุด และผลประโยชน์ที่ได้ควรนำมาใช้ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบให้จัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจว่าด้วยการแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ DSI เพื่อศึกษาและจัดทำกลไกพหุภาคี ซึ่งควรมีรูปแบบเป็นกองทุนระดับโลกเพื่อการสนับสนุนการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงให้ภาคีเผยแพร่และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการแบ่งปันผลประโยชน์ที่มาจากการใช้ DSI รวมถึงประสานความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีเกี่ยวกับการใช้ DSI

๓.๖) ความหลากหลายทางชีวภาพกับการเกษตร ที่ประชุมเห็นพ้องกันว่า พื้นที่เกษตรเป็นระบบนิเวศรูปแบบหนึ่งที่เกษตรกรสามารถใช้ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ให้เป็นประโยชน์อย่างยั่งยืนเพื่อความมั่นคงทางอาหารและลดความยากจน สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ จึงขอให้ภาคีส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยดำเนินการตามแผนปฏิบัติการสำหรับความริเริ่มระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพในดินอย่างยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๒๐ – ๒๐๓๐ ที่ส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของระบบนิเวศที่ช่วยสร้างความมั่นคงทางอาหารและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๓.๗) ความหลากหลายทางชีวภาพกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่ประชุมรับทราบว่าการจำกัดค่าเฉลี่ยอุณหภูมิโลกไม่ให้สูงเกิน ๑.๕ องศาเซลเซียส เมื่อเทียบกับอุณหภูมิโลกก่อนยุคอุตสาหกรรม ไม่เพียงพอที่จะหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ จึงขอให้ภาคีอนุสัญญาฯ

ความตกลง และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องนำวิธีการทางระบบนิเวศ (ecosystem-based approaches) หรือการใช้ธรรมชาติแก้ปัญหา (nature-based solutions) ในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการลดความรุนแรงจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ หรือใช้วิธีการอื่น ๆ ตามความสมัครใจ โดยขอให้ภาคีเสนอข้อมูล การแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อสำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ เพื่อวิเคราะห์การดำเนินงานต่อไป

๓.๘) ขนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น ซึ่งข้อบท ๘ (เจ) ของอนุสัญญาฯ กำหนดให้การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพตามธรรมชาติจะต้องเคารพ สงวนรักษาภูมิปัญญาและวิถีปฏิบัติ ของชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ประกอบกับสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิของชนพื้นเมืองและกฎหมายสิทธิมนุษยชน (United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples, and human rights law) มีผลบังคับใช้และเป็นที่ยอมรับในวงกว้างขึ้น คณะทำงาน ว่าด้วยข้อบท ๘ (เจ) จึงเสนอให้ยกระดับการดำเนินงานของข้อบท ๘ (เจ) เป็นการดำเนินงานหลักประเด็นหนึ่งของ อนุสัญญาฯ (Programme of work on Article 8(j)) เพื่อให้ชนพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่นสามารถเข้าไปมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานในทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ในการนี้ ที่ประชุมขอให้คณะทำงานฯ พิจารณาวัตถุประสงค์ หลักการ องค์ประกอบในการดำเนินงานที่เป็นไปได้ และประเด็นที่จะดำเนินงานภายใต้ อนุสัญญาฯ เพื่อนำเสนอสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ พิจารณาต่อไป

๔) ประเด็นอื่น ๆ

๔.๑) สาธารณรัฐตูร์เคียรับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๖ ในช่วงปลายปี ค.ศ. ๒๐๒๔ พร้อมกันนี้ สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ ได้เชิญชวนประเทศในภูมิภาค ยุโรปกลางและตะวันออกเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๗ และเชิญชวนประเทศ ในภูมิภาคลาตินอเมริกาและแคริบเบียนเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๘ ตามลำดับ

๔.๒) การคัดสรร (election) เจ้าหน้าที่ร่วมดำเนินงานทางวิชาการเกี่ยวกับการ การประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ (COP Bureau) เจ้าหน้าที่ร่วมดำเนินงานเกี่ยวกับคณะที่ปรึกษาทางวิทยาศาสตร์ วิชาการ และเทคโนโลยี (SBSTTA Bureau) และเจ้าหน้าที่ร่วมดำเนินงานเกี่ยวกับคณะที่ปรึกษาด้านการดำเนินงาน (SBI Bureau) ซึ่งเป็นตัวแทนจาก ๕ ภูมิภาคทั่วโลก โดยจะเริ่มดำเนินงานตั้งแต่จบการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ครั้งที่ได้รับการคัดเลือก ไปจนถึงจบการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ ครั้งต่อไป สำหรับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ได้เสนอราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งเป็นผู้แทนจากภูมิภาคย่อยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และสาธารณรัฐฟีจี ซึ่งเป็น ผู้แทนจากภูมิภาคย่อยหมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก ทั้งนี้ สหพันธรัฐรัสเซีย ซึ่งอยู่ในกลุ่มภูมิภาคยุโรปกลาง และตะวันออก แจ้งต่อที่ประชุมว่า รัสเซียแสดงความพร้อมที่จะร่วมเป็น COP Bureau หรือร่วมดำเนินงานในส่วนอื่น ๆ กับอนุสัญญาฯ แต่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากภูมิภาคยุโรปกลางและตะวันออก จึงขอให้ที่ประชุมสมัชชาภาคี อนุสัญญาฯ พิจารณาแนวทางการคัดสรรเจ้าหน้าที่ร่วมดำเนินงานกับเลขาธิการอนุสัญญาฯ ใหม่ ในการนี้ สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ เสนอให้ภาคีที่อยู่ในที่ประชุมออกเสียงเลือกวิธีการที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม จากการนับองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมการประชุม พบว่า ภาคีที่ได้รับการแต่งตั้งให้เข้าร่วมประชุม (credential) และอยู่ในห้องประชุมมีจำนวนไม่ถึง ๒ ใน ๓ ของภาคีอนุสัญญาฯ ๑๙๖ ประเทศ เลขาธิการอนุสัญญาฯ จึงเสนอทางออก

โดยให้ถือว่าการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๕ ยังไม่สิ้นสุด (suspend or resume the meeting) และให้ COP Bureau, SBSTTA Bureau, SBI Bureau ประธาน SBSTTA และ SBI ชุดปัจจุบันยังไม่หมดวาระ พร้อมทั้งขอให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดำเนินงานต่อไป

๔.๑.๓ กิจกรรมคู่ขนานและการดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในระหว่างการประชุมฯ

๑) การหารือทวิภาคีระหว่างเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับ State secretary แห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และผู้แทนกระทรวงสิ่งแวดล้อมคุ้มครองธรรมชาติ ความปลอดภัยทางปรมาณูและคุ้มครองผู้บริโภค ถึงโอกาสในการขยายการสนับสนุนงบประมาณจากแผนปกป้องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับสากล และจากองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน เพื่อพัฒนานโยบายด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพให้เชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในอนาคต รวมทั้งได้หารือถึงประเด็นความเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะเข้าร่วมความริเริ่มในการจัดทำแผนจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยฉบับต่อไป

๒) การหารือทวิภาคีระหว่างเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับผู้จัดการโครงการริเริ่มการลงทุนเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพ (The Biodiversity Finance Initiative: BIOFIN) ระดับโลก ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ เกี่ยวกับการเพิ่มการสนับสนุนด้านงบประมาณและวิชาการในการทบทวนแผนการเงินด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ และความเป็นไปได้ในการขยายการดำเนินงานโครงการ BIOFIN ในประเทศไทยออกไปจนถึง พ.ศ. ๒๕๗๐

๓) เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เข้าร่วมกิจกรรมคู่ขนานที่จัดโดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เรื่อง Biodiversity Perspective for Urbanization: Case Study on EGAT Headquarter เพื่อเผยแพร่ความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน และชุมชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์สัตว์ที่ถูกคุกคามและพันธุ์พืชที่ใกล้สูญพันธุ์ ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมให้ความสนใจการดำเนินงานดังกล่าว และเห็นว่าควรรวบรวมเป็นกรณีศึกษาในการบูรณาการความหลากหลายทางชีวภาพเข้าสู่ภาครัฐกิจต่อไป

๔) การจัดนิทรรศการร่วมระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) และ BIOFIN เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการใช้กลไกทางการเงินในการขับเคลื่อนการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย

๔.๒ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ระหว่างการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการด้านความหลากหลายทางชีวภาพและเป้าหมายชาติ โดยใช้กรอบงานคุณหมิง-มอนทรีออลว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของโลกและนโยบายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยเป็นข้อมูลในการดำเนินงาน ทั้งนี้ แผนปฏิบัติการและเป้าหมายชาติดังกล่าวจะต้องแล้วเสร็จ และจัดส่งให้สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ ก่อนการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาฯ สมัยที่ ๑๖ ซึ่งคาดว่าจะจัดในช่วงปลายปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ณ สาธารณรัฐตูร์เคีย

๕. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (กอช.) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๖ มีมติรับทราบสรุปผลการประชุมสมัชชาภาคี อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒ และกรอบงาน คุณหมิง-มอนหรือกล่าวด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของโลก และมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำเสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ สรุปผลการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๕ และการประชุม ที่เกี่ยวข้อง ช่วงที่ ๒ และกรอบงานคุณหมิง-มอนหรือกล่าวด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของโลก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวรารุณ ศิลปอาชา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๕๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@onep.go.th, (cc) nfp.onep@onep.go.th